

105 Montecegno

174

Sanctam Romanam Ecclesiam celebrare infesto Conceptionis B. M. Virg^{is}. eius
preservationem a peccato originali, ita pergitum et evidenterissimum pro-
batum est in primis memoriali. S. V. dato, precigne in numero seu para^{3.}fi: 4.
S. 6. 7. 8. et 9. item. 16. 18. et 20. ut probatione nova minime eget.
nam preterquamquod est s. 3. offix^{4.} IV. aplete probatur ex officio a bis in
tituto, sive solis claris, Sociorum probatur. s. 9. et 5. et confirmatur, ex
alia extrahagante ipsius Sixti IV. 9. ravenimis. Et in s. 7. ex evidenti Conci-
lii Tridentini Declaratione. Et in s. 9. ex officio Sanctionis alium Concep-
tus Pontificibus concegit. Et in s. 16. ex^{5.} 16. et 20. ordine Predicatorum: quod omnia
summatur in s. 20. continentur. Quapropter quisquis superlegit, minime qui
de Sacra Veritate dubitare potest.

Ceterum, contra Evidentem Romanam Ecclesiensem sunt nonnulli qui ad dubi-
tare volunt ac persuadent, Socerbum Conceptionis usurpari posse ad utrumq;
nimirum significare preservationem a peccato contrahendo, et mundationem a
contracto, in quo sensu dicunt appositum frustis in decreto de conceptione B. M.
Virg^{is} Gregorij XV. quia sicut dicit indulxit posse ab adversariis reti-
neri opinionem contraria, aut celebrare in fine instanti sanctificationem,
quod profect^{6.} non fecisset Pontifex Greg^{orius} si preservationem a originali tantum
significare volueret. non ergo modo declarari potest Ecclesia mens, ab eo quod
adversetur decreto predicti gregorij XV.

sed ad Sacra omnia facilmente respondere potest, primo, quia ut supponimus, men-
tem ecclesie in celebando preservationem B. Virg^{is} in sua conceptione aperuit
Sixtus IV. p^{ro}of^{7.} fuit et legit, celebrare opositum contrarie sententia,
sicut et tu quod adversarij impugnabant. Cum ergo adversarij semper in
pugnarent preservationem in primo instanti a peccato originali; Soc est quod
adversarij pugnaret, et cum indulgentijs celebrari in vita sit. immo increpavit
Sixtus pugnare fuit et cum indulgentijs celebrari in vita sit. immo increpavit
omnibus qui auctoritatis affermarent peccare celebrante preservationem,
et definitus Sixtus in extravagante gravemini, similes propositiones, esse erro-
neas, temerarias, et a veritate penitus alienas. et ceterum, omnes Pontifices in
Soc sensu predicti Sixti IV. locutidunt in diligenter apostolicis, confirmando
semper illius extravagantes, sicut Concilium Tridentinum sessione 5. de peccato
originali in fine s. 9. verbis confirmavit. sed observandas esse constitutiones
felicioris conditiois Sixti IV. quas Soc. s. 16. innotescit.

Pr^{imo} secundum quia Beatus Thomas cum dixit quod conceptio extendiposset ad utrumq;, Soc
dixit in gratia aliquarum ecclesiarum celebrantium concep^{8.} B. Virgante
quam ecclesia Romana predictam concep^{8.} celebraret. quapropter illam dicitur
Doctor pro particularibus ecclesiis et in illarum gratia. ~~et illarum ecclesiarum exp*onit* hoc~~ quo potuit affectu par-
ticipalib^{9.} actiones celebrandi. multo autem post hoc ut ecclesia Romana cl^{10.}
repellat baticam celebrare fuit, scimus et fudens quid verbum conceptio
significet, minime sanctus Thomas ^{concep*to*} tam explicitio dedidit.
Pr^{imo} terciato sed non concepto quod Soc^{11.} significaret, quid
intendit? proponit adversarij in mente retinere suam opinionem, non tam
enam

poterunt illam celebrare. quis unquam tale audibit, ut unusquis
libito possit suam sententiam seu opinionem quantum cum bono
celebrare? Et quod magis est, quis non videat, licet sententiam celebri
tissimam esse a celebrata seu celebranda? Videtur enim
meus Pontifex quando Beatificat seu canonizat sanctum aut
omnibus proponit beatificatorem seu canonizatum, sed non omnibus
datus licentia celebrandi illorum missas seu officia; pravulatione sive
inconceditus primo religiosis sui ordinis suae instituti, deinde in pri
mulae beatitudine Beatificatorum, ac prosternere toti Ecclesia. non itaque
gregorij non reprobarerit sententiam contrariam, considerabat alia sententiam
scilicet illam celebri, nec quod secundum conceptio voluerit utrumque
non enim significabit aliud nisi quod diximus! Vnde quiescens inter eis
teg confirmare voluit seu volebat. ex quibus planderet
quod decretum quod modo ecclasiamentum proponeret seu periret, p
decretum gregorij x. V. tantum absit quod contraria receptur.

Sed dubitabit aliquis, quomodo cum ecclasia celebret octabodie decembri
nam seu talem animationem sine peccato originali factam ut correspond
mentum octabodie et decembri in quo celebratur virginis nativitas
reposterit, cum infusio spiritus sancti operatur talem in infusionem anime in corporei
genito obnoxio in feminis in die sextagessimo aut octagessimo. signum ergo
ecclasia in die octabodie decembri non celebrat ^{postea} in prout preservata
notat, quia secundum preservatio fit in sextagessimo seu octagessimo die, vel
ecclasia de omnibus in quo fuit sanctificatio virginis.

ad hoc argumentum multo modice respondere profect, nam in primis viri Sab
contra opinionem contrariam, quia cum sanctificatio in flendo in tantis p
gint, aut octaginta diebus, non erat cur in octabodie decembri celebrare
totum nullius momenti est. 2. sunt doctores gratissimi inter quos didic
et societas Iesu qui in tractatu de concepcione B. Virg. dicit, inter in
dona privilegia et gratias, quae etiam Sabuiffe, quod in ipso die quo fuit
depositum in utero matris eius, ita mundum efficit, ac per angelos tradidit
organizatum, ut illa sanctissima anima fuisse creata ac insisa, et non
esse spectare sexaginta aut octaginta diebus, sed quod saltem in illo die
retur. unde sanctus Joannes Damascenus oratione. 1. de nativitate Vir
tos Joachim et annos ex quibus prorsus immaculatum semen fluxit! o pro
sternit vulvam in qua tacitis incrementis ex ea auctoribus atque formatu fuit
tissimum! prorsum ergo dicit, nisi sanctus Damascenus iudicaret concepcionem
in modo formationis seu organizationis feminis ex quo compactum fuit cor
pus in infusionem fuisse admirabilem: que propter diximus capitulo V. in ext
cum precessisse, dereliquit et venerat. Sancto ergo in B. Virg. dicit. delipit in
totum virginis mira conceptione laudes reverantur. etc. miranda quidem fuit
in ipsius animatione sine peccato, sed etiam intempore et modo et circumstanti
eius secundum dictum Teologos, esse in eodem die generationis quo ab celeb
tate octabodie decembri. 3. denuo est non ita accidisse, dicendum tandem
generationis celebrare instans secundum animationis, quia cum ignoraret
sexagenarius aut octagenerius, prefixum diem generationis
celebrat illum animationis in quo contrahitur originale peccatum
genua omniem culpam originalem ut sacerdos aparet. Ex officio vellere

100

in eccl^{esi}a et aum^d genit^f per centum annos cantato ut superius supponimus.
Et quamvis ex Beato Joani Damasceni sententia dicere possemus, Sanctum et be-
nedictum Joachimi filium in vulva Beate ann^e tacitⁱ in clementi^e formatum
ubi sanctissimus fatus Beata Virgⁱ compactus fuit, nisi minus tamen talis
dies eccl^{esi}a ex parte declaravit dictum fore ^{conesse} preservationi eiusdem Virgⁱ
marie in humeris intactimaculata conceptione. in quo singula tam sextus LV.
quam ceteri omnes Pontifices cum Greg^o & V. qui Soc^o lumen locutus intendi sub
nomine Conceptionis, et sic praecepit sub Soc^o lumen celebrari. —

A hanc difficultas opponi posset. utrum autem ex eo quod sumus Pontifex declara-
ret mentem eccl^{esi}a fuisse esse celebrare preservationem in concep^{tione} B. Virginis,
sit properea definire controv^{er}siam. aut quidem si declarandum mentem eccl^{esi}a possit
esse sine contrarie sententia censura. ad prius habiter respondet, quod cum a pri-
cipio suorum ^{festi} celebrationis in tempore sexti LV. eccl^{esi}ianus proficerit celebrare rei in
falsitatem sed (quod sufficit ad celebrandum aliquod festum) reprobaloremma-
gistrum, et ab omnibus magis communem accepitam, sive est ut possit permittere con-
trariam sententiam pro libertate in cuius. et sicut aperitudo mentem eccl^{esi}a, et
proponendo eius officium permisit sextus LV contrariam sententiam, scilicet iam
modo quantumvis mens eccl^{esi}ie declaratur, permitteret contraria sententia,
quia filaret non declarat mentem suam prout in falsitatem sed prout probabilius
celebratur ab ipsa eccl^{esi}a. Deinde quoniam videat non esse definire
controv^{er}siam, cum ad definitionem necesse sit similia verba proferre, verbi
gratia definimus, decidimus, etc. sed si aduc aliquid scrupuli restat, nullus
restare potest si sumus Pontifex declarando suam intentionem aperte utatur
illigib^{us} aliorum Romanorum Pontificum, dicentium in suis bulis decretis etc.
donec predictus articulus a fide apostolica definitus, declaramus mentem
eccl^{esi}ie fuisse esse etc. etc. pro certo enim sacerdotibus quod nulla senten-
cia definita potest, quia sua contraria sunt contradictoria non condemnatur et cen-
sura affittatur. in simili autem declaratione non solum non competit ut contraria
censurentur, sed etiam definire aut finem ponere questioni) sed quod aponan-
tur in decreto illa verba. donec articulus definitus. per quod patet ad secundum,
ad quod habebit etiam respondet, quod nulla alia censura denovo imponitur
extra illam quam ille sententia contraria competit, ex eo quod eccl^{esi}ie mens ^{mod}
declaratur ut iam declarata satis supponimus. Et quidem ^{propter} in aliis mem-
orialibus, multis exemplis q^{ue} doctrina conprobata est, v. o. exemplo a sum-
ptione et nativitate B. M. apparitione Michaelis Arcangeli etc. que omnia
licet a parte eccl^{esi}ia celebrantur nuntiam definita defideant, ^{propter} idem
quantumvis erit definita una sententia cuius contraria permitteret
vatur. —

Necimeri potest, quod nobisissima familia dominicanorum ei^{us} quod videat similem
declarationem factam ab eccl^{esi}a non obediunt illico, quia cum maiori illos
pari sententiam piam sequantur, ius et paucissimi sunt qui illam in cordi-
bus locum non habent ac defiderent ab omnibus amplecti ^{subiecti}, nullus
audibit contravenire. Sciant enim, quod in manu Predicatore^m anno 1524
caretur, ut omnes piam sententiam tulantur, et contrariam defecerant. Sciant
piam sententiam fuisse amplexatam a suo fundatore Beato Dominico, et
postea commendata a plus quam quadraginta doctissimis magistris suis, ac
comendatam, et in catedris ac presbiteris commendatam. etc. sed datet
non conceperit, quod nullus obediens vellet suic defiderato decretis, (quod minime
indicare debet, nec credi deviri ita p^{ro}p^{ri}is ac religiosis obdientiam docentibus)
ubinam, et quibus in Provinciis aut partibus, aut quo personarum genere

221

Si am sententiam commendabunt, docebunt, aut proponent, quae
dem omnes christiani principes contra se habebunt, quia omnes enim
acceptant quod sedes apostolica dignetur mentem ecclesiæ aperire
postea per definitionem, sumimus ita sententia contraria de
ac omnimode de medio tollatur. —

Sed quid si fuisset quipiam (recitator cuiusque) qui proponeret, quod si
modo ultraius progressus eretur in favorem p[ro]p[ter]e opinionis B[ea]t[iss]im[us] M[ar]i[us] Vizc[ay]o
no ingalia minime recipretur, immo quod modo proficitur ab illis regi
quod quidem timendum dicunt. etc. Ridiculum sane, ac non priu-
tus impium, conare sicut ne Beatissima Virgo Dei Mater magis ac
sua conceptione sonoretur. quipon videat impossibile fore Soc accidere.
Si fore predunitur ex eo quod ingalia proficitur (tadue illi toleratu-
cilium esse suprapapam, et sic n[on] s[ed] ab eis concilio definitio posse;
nostro responderi, sic non agi de fidei definitione ut supra sat iuste
dilinde, id quod petitur quod ecclesiam suam aperiat habetur in
qua si de fide definitum, quomodo ergo non tolerabit quod minus
varietur? Iiquidem Soc petitur non qua si definitum. ingalia
sitate sorbonens ad doctoribus iuratur et proficitur opinoria, ab
alijs docteur tenetur, ac nullamodo contrariat toleratur, quomodo be-
nient aut non admittent quid quid sedes apostolica in eius favore
ingalia (si de fidei definitione excipiamus) recipiatur et complexabitur
quid sedes apostolica migrationem et favorem concepit B[ea]t[iss]im[us] M[ar]i[us] Vizc[ay]o
dulcerit fidei libus suis, precipue si quod in clausum et indultum per
inferioris ordinis quam quod ipsi profitentur, nimisum sententia
fuisse non solum consonam fidei catholicae, reservationi, et salva-
turae sed et cultui ecclesiastico. —

correcit s. p.
ecclz-

Quidam assertit, posse a summo Pontifice definiri controversiam de conceptione B. N.. eam tamen non esse definibilem.

Contra quam assertionem.

Arguitur i. id & id solum est definibile a S. P. quod potest definiri a S. P. sed ex concessis ^{non ce} ^{controversia de concepcione} non potest definiri a S. P. qd ^{non ce} ^{de concepcione} est definibile, maior est evidens, quia ⁱⁿ nullo alio differt definibile a non definibile, nisi qd definibile ^{at id quod} potest definiri. Et non definibile est id quod n potest definiri. qd ^{non ce} ^{controversia} potest definiri, et definibile est; ergo qui assert eam posse definiri & n esse definibile dicit aliquid esse tale & non esse tale, & concedit duas contradictiones simul, vero, & non intelligit, mo nego appressandis terminos, & negat que assert & que negat. debet ergo ut sibi constaret utrumque, quod idem ipsum est, aut assertum aut negare.

2. quia posse definire est ratio transcendentalis activa & respectus correlativus ad objectum possivum definibile, ergo si ea controversia non est definibilis, si vel objectum possivum definibile, non est, uno nec esse potest potest possit que posse eam definire. et est difficile in potentia factiva seu creativa, que est ratio & ordo transcedentalis ad factibile seu creabile. si enim de aliquid in se non est factibile seu creabile, ^{at} contradictria, v.g. esse & non esse simul veritas & falsitas simul est, non est potentia factiva seu creativa ratione objecti impossibilis, ergo si controversia de conceptione non est factibilis definita, seu non est definibilis, nulla est potentia factiva, que possit illam definire; ~~et~~ si talis potentia activa concedatur, necessario debet concedi possiva ad quam ordinatur, quem esse potest activa taliter ut una necessario dependeat ab alia in ordine correlativo.

3. quia objectum prius natura intelligitur quam potentia ad ille sed definibile est objectum potentia definitiva, ergo prius ^{natura} intelligitur quam potentia definitiva, maior p. b. quia illud prius natura intelligitur alio, a quo ipso aliud dependet in suo esse; sed objectum ^{potest} tamquam a termino transcendentali correlativo & quasi maiori ali dependet potentia activa cuius est respectus ad illud, ergo objectum prius natura intelligitur quam potentia ad illud: minor est prius, Nenque quod definibile sit objectum potest definitiva, demonstratur: quia omnis potentia activa est per ordinem ad objectum possivum ita ut sicut nulla est potentia possivarii per ordinem ad activam, ita nulla

